

KECENDERUNGAN MINAT PELAJAR MENJADI USAHAWAN DALAM INDUSTRI PELANCONGAN

Armila Mat Lazim^{1*} dan Muhammad Fahmie Azmi¹

¹Politeknik Hulu Terengganu, Malaysia

^{1*}armila@pht.edu.my

ARTICLE INFO

Article history:

Received

30 December 2024

Received in revised form

22 May 2025

Accepted

30 May 2025

Published online

01 June 2025

Keywords:

minat pelajar;
usahawan; industri
pelancongan

ABSTRAK

Kajian ini bertujuan untuk mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan. Isu yang dikaji adalah kecenderungan minat pelajar dalam menceburi bidang keusahawanan pelancongan. Dengan menggunakan pendekatan kuantitatif, kajian ini melibatkan sampel seramai 168 pelajar Politeknik Hulu Terengganu. Instrumen kajian yang digunakan adalah soal selidik yang mengandungi 5 skala Likert dengan item-item yang dibina sendiri, dan kebolehpercayaan item diukur menggunakan nilai Cronbach's alpha (0.712). Analisis Statistical Package for Social Sciences (SPSS) yang dijalankan termasuk analisis deskriptif, regresi linear, dan ujian-t. Analisis deskriptif digunakan untuk menilai tahap minat pelajar berdasarkan nilai min, manakala regresi linear dan ujian-t digunakan untuk menguji hubungan dan perbezaan antara pemboleh ubah. Dapatan kajian menunjukkan bahawa tahap minat pelajar secara keseluruhan berada pada tahap sederhana.

ABSTRACT

The purpose of this study is to determine the variables that affect the tendency of students to start their own businesses in the tourist industry. The issue under study is the temptation of students to pursue careers in tourism entrepreneurship. A sample of 168 students from Hulu Terengganu Polytechnic participated in this study, which used a quantitative methodology. A questionnaire with five Likert scales and self-constructed items serves as the research tool. Cronbach's alpha value is used to measure item reliability. The study carried out using the Statistical Package for Social Sciences (SPSS) comprises the t-test, linear regression, and descriptive analysis. The degree of student interest was evaluated using descriptive analysis based on mean values, whereas differences and relationships between variables were tested using t-test and linear regression. According to the study's findings, overall student interest is at a moderate level.

1. Pengenalan

Industri pelancongan di Malaysia merupakan salah satu sektor terpenting dari segi sumbangannya kepada pertumbuhan negara. Permintaan yang meluas terhadap industri pelancongan telah menggalakkan kemunculan banyak hotel kecil dan sederhana, pusat peranginan dan chalet di Malaysia (Osin et al., 2024). Industri pelancongan berkait rapat dengan keusahawanan. Keusahawanan memainkan peranan utama dalam menyelesaikan masalah di mana ia dapat mewujudkan pekerjaan baharu dalam pelbagai bidang dan dalam masa yang sama dapat mengurangkan kadar pengangguran (Toshaliyeva & Xo'jamurodova, 2024). Menurut Ayeh et al. (2022), banyak institusi pengajian tinggi pada tahun-tahun kebelakangan ini telah memasukkan kursus keusahawanan ke dalam kurikulum program akademik. Seiring dengan peningkatan yang besar dalam pendaftaran pelajar bagi program pelancongan dan hospitaliti sejak beberapa semester kebelakangan ini, kurikulum ini dibentuk untuk memberi inspirasi dan melengkapi pelajar untuk menceburi bidang keusahawanan dalam industri pelancongan selepas tamat pengajian (Jabatan Pendidikan Politeknik dan Kolej Komuniti, 2023). Nurhidayati Mad Noh et al. (2024) menyatakan pada masa ini terdapat permintaan terhadap pendidikan tinggi untuk mewujudkan lebih ramai graduan yang boleh bekerja sebagai usahawan kerana pembangunan daripada keusahawanan dalam masyarakat memainkan peranan yang sangat penting. Namun begitu pelajar masih enggan bergerak ke arah keusahawanan. Walaupun pelbagai pendekatan telah diterapkan di kalangan pelajar untuk menggalakkan kecenderungan minat menjadi usahawan, masih terdapat pemahaman yang terhad tentang bagaimana faktor individu membentuk keputusan kerjaya sebagai usahawan dalam industri pelancongan Kunjuran (2023). Oleh yang demikian, kajian ini dijalankan bertujuan untuk mengenalpasti faktor-faktor yang mempengaruhi kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan.

2. Kajian literatur

Keusahawanan ialah kebolehan dan kesediaan untuk membangun, mengatur dan menjalankan perusahaan perniagaan, bersama-sama dengan sebarang ketidakpastian untuk mengaut keuntungan (Ratten, 2023). Minat pelajar untuk menjadi usahawan dalam industri pelancongan semakin ketara, terutamanya memandangkan landskap ekonomi yang berkembang dan penekanan yang semakin meningkat terhadap amalan lestari. Kajian terkini menyerlahkan pelbagai faktor yang mempengaruhi minat ini, termasuk program pendidikan, pemacu motivasi, dan konteks sosio-ekonomi di sekeliling pelajar. Salah satu faktor utama yang mendorong minat pelajar dalam bidang keusahawanan dalam sektor pelancongan ialah keberkesanan pendidikan keusahawanan. Nuraeni et al. menekankan bahawa kursus keusahawanan yang berstruktur dengan ketara boleh mengubah persepsi pelajar, mendorong mereka untuk menganggap kerjaya keusahawanan sebagai pilihan yang berdaya maju dan menarik Nuraeni et al. (2023). Ini selari dengan dapatan daripada Alimaningtyas, yang menegaskan bahawa pendidikan keusahawanan melengkapi pelajar dengan pengetahuan dan kemahiran penting, memupuk kesediaan untuk melibatkan diri dalam aktiviti keusahawanan (Alimaningtyas, 2024). Oleh itu, peranan institusi pendidikan adalah penting dalam membentuk aspirasi keusahawanan pelajar, khususnya dalam konteks pelancongan, di mana pengetahuan dan kemahiran praktikal adalah penting untuk kejayaan. Selain itu, motivasi di sebalik hasrat keusahawanan pelajar adalah pelbagai rupa. Kajian Wicaksono menunjukkan bahawa motif keusahawanan peribadi, sokongan keluarga, dan celik kewangan

secara signifikan mempengaruhi niat pelajar untuk menceburi bidang keusahawanan (Wicaksono, 2024). Ini amat relevan dalam industri pelancongan, di mana memahami dinamik pasaran dan tingkah laku pengguna boleh meningkatkan kejayaan keusahawanan. Selain itu, kajian Neethling menyerlahkan bahawa pelajar sering mendaftar dalam kursus keusahawanan kerana keperluan wajib dalam program ijazah mereka, yang secara tidak sengaja boleh memupuk minat dalam keusahawanan (Neethling, 2024). Ini menunjukkan bahawa struktur pendidikan wajib pun boleh memainkan peranan dalam memupuk minda keusahawanan dalam kalangan pelajar. Konteks sosio-ekonomi juga memainkan peranan yang kritikal dalam membentuk minat keusahawanan pelajar. Indiani menegaskan bahawa sokongan keluarga adalah peramal yang signifikan terhadap niat keusahawanan pelajar, kerana ibu bapa keusahawanan boleh memberi inspirasi dan motivasi kepada anak-anak mereka untuk meneruskan laluan yang sama (Indiani, 2023). Tambahan pula, kesan pandemik COVID-19 sangat mendalam, dengan Laachach et al. dengan menyatakan bahawa wabak itu telah meningkatkan kesedaran tentang keusahawanan sebagai cara daya tahan ekonomi, khususnya dalam sektor pelancongan, yang terjejas teruk (Laachach et al., 2023). Konteks ini telah menyebabkan ramai pelajar melihat keusahawanan sebagai laluan kerjaya yang berdaya maju yang boleh memberikan bukan sahaja kepuasan peribadi tetapi juga menyumbang kepada pemulihan dan pembangunan komuniti. Kesimpulannya, minat pelajar untuk menjadi usahawan dalam industri pelancongan dipengaruhi oleh gabungan program pendidikan yang berkesan, motivasi peribadi, dan faktor sosio-ekonomi. Dengan memupuk persekitaran yang menekankan pendidikan keusahawanan, menyokong penglibatan keluarga, dan menangani cabaran unik yang ditimbulkan oleh iklim ekonomi semasa, institusi pendidikan boleh meningkatkan dengan ketara aspirasi keusahawanan pelajar. Pendekatan holistik ini penting untuk memupuk usahawan masa depan yang boleh memacu inovasi dan kemampanan dalam sektor pelancongan.

3. Metodologi kajian

Kajian ini menggunakan pendekatan kuantitatif dengan sampel seramai 168 pelajar Politeknik Hulu Terengganu. Instrumen kajian yang digunakan adalah soal selidik yang mengandungi skala Likert 5 poin, dengan item-item yang dibina sendiri. Selepas data dikumpul, data dipindahkan, dan Pakej Statistik untuk Sains Sosial (SPSS) digunakan untuk analisis. Kebolehpercayaan item diukur menggunakan nilai Cronbach's alpha (0.712). Ujian kebolehpercayaan untuk semua item yang direkodkan menunjukkan kebolehpercayaan yang baik dengan pekali Alpha melebihi 0.60 seperti yang disarankan oleh buku Nunnally (Nunnally & Berntein, 1994). Oleh itu, instrumen kajian adalah alat tinjauan yang boleh dipercayai yang boleh mengukur kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan. Analisis yang digunakan adalah deskriptif, regresi linear, dan ujian-t. Bagi analisis deskriptif, bahagian demografi dan objektif kajian digunakan untuk menentukan tahap berdasarkan nilai min, yang diterjemahkan kepada kategori tahap seperti yang dicadangkan oleh Ngadiman et al. (2019): 1.00–1.99 (Lemah), 2.00–2.99 (Rendah), 3.00–3.99 (Sederhana), dan 4.00–5.00 (Tinggi). Analisis regresi linear digunakan untuk objektif kedua, dengan nilai $p < 0.05$ dianggap signifikan, menunjukkan adanya hubungan antara pemboleh ubah. Sementara itu, ujian-t digunakan untuk objektif ketiga, dengan nilai $p < 0.05$ dianggap signifikan, menunjukkan adanya perbezaan yang signifikan. Ujian-t: Objektif ketiga. Nilai $p < 0.05$ adalah signifikan iaitu terdapat perbezaan.

4. Hasil kajian dan kesimpulan

4.1 Latar Belakang Responden

Jadual 1 di bawah memaparkan latar belakang responden berdasarkan jantina, semester pengajian, program pengajian, dan keputusan HPNM. Majoriti responden adalah perempuan (58.9%) berbanding lelaki (41.1%).

Jadual 1: Latar Belakang Responden

Item		N	Percent (%)
Jantina	Lelaki	69	41.1
	Perempuan	99	58.9
Semester	1	35	20.8
	2	21	12.5
	3	48	28.6
	4	25	14.9
	5	9	5.4
	Latihan Industri	30	17.9
Program Pengajian	Diploma Pengurusan Resort (DHR)	35	20.8
	Diploma Pelancongan Rekreasi (DRT)	66	39.3
	Diploma Pengurusan Pelancongan (DUP)	67	39.9
Keputusan HPNM	2.00 - 2.99	17	10.1
	3.00 - 3.33	41	24.4
	3.43 - 3.67	47	28.0
	3.68 - 4.00	27	16.1
	Belum ada HPNM (sem 1)	36	21.4

Dari segi semester, bilangan tertinggi adalah pelajar semester 3 (28.6%), diikuti semester 1 (20.8%) dan mereka yang sedang menjalani latihan industri (17.9%). Kebanyakan responden mengikuti program Diploma Pengurusan Pelancongan (DUP) (39.9%) dan Diploma Pelancongan Rekreasi (DRT) (39.3%), manakala selebihnya dalam program Diploma Pengurusan Resort (DHR) (20.8%). Dari segi pencapaian HPNM, sebahagian besar mendapat antara 3.43 - 3.67 (28.0%), diikuti 3.00 - 3.33 (24.4%), manakala pelajar semester 1 yang belum memperoleh HPNM mewakili 21.4%.

4.2 Analisis tahap kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan

Jadual 2: Analisis Deskriptif tahap minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan

No.	Item	Mean	Sisihan Piawai	Tahap
1	Saya berminat memulakan perniagaan dalam industri pelancongan.	3.780	0.905	Sederhana
2	Saya ingin menyumbang kepada pembangunan sektor pelancongan.	3.970	0.878	Sederhana
3	Saya yakin dapat menghasilkan produk pelancongan yang inovatif.	3.792	0.840	Sederhana
4	Saya berhasrat menjadi usahawan pelancongan yang berjaya.	3.905	0.904	Sederhana
5	Saya percaya industri pelancongan adalah pilihan kerjaya yang sesuai.	4.000	0.882	Tinggi
Purata Min Keseluruhan		3.889	0.795	Sederhana

Jadual 2 menunjukkan analisis deskriptif tahap minat pelajar untuk menjadi usahawan dalam industri pelancongan berdasarkan lima item penilaian. Item dengan min tertinggi ialah pelajar percaya pelancongan adalah pilihan kerjaya yang sesuai (min = 4.000, sisihan piawai = 0.882) yang berada pada tahap tinggi. Empat item lain, termasuk pelajar berhasrat menjadi usahawan pelancongan yang berjaya (min = 3.905) dan pelajar ingin menyumbang kepada pembangunan sektor pelancongan (min = 3.970), berada pada tahap sederhana. Purata keseluruhan min ialah 3.889 dengan sisihan piawai 0.795, menunjukkan tahap minat pelajar secara keseluruhan berada pada tahap sederhana.

4.3 Analisis faktor-faktor yang mempengaruhi kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan pelancongan

Jadual 3: Hasil Analisis Regresi Linear

Pemboleh ubah tidak bersandar	Pemboleh ubah bersandar	Sisihan piawai	Beta	Nilai-t	Sig.
	Saya melihat industri pelancongan sebagai peluang untuk menjana pendapatan yang menguntungkan.	0.098	0.074	0.764	0.446
	Saya berpendapat keusahawanan pelancongan menawarkan fleksibiliti masa yang menarik.	0.100	0.215	2.013	0.046
	Saya menerima sokongan penuh daripada keluarga untuk menceburi bidang keusahawanan pelancongan.	0.081	0.081	0.873	0.384

kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan	Pengalaman berniaga semasa belajar telah memberikan keyakinan kepada saya untuk meneruskan bidang ini.	0.087	0.149	1.506	0.134
	Pengetahuan yang saya miliki dalam industri pelancongan meningkatkan minat saya terhadap keusahawanan.	0.128	0.032	0.242	0.809
	Saya yakin kemahiran digital yang saya miliki akan membantu saya menguruskan perniagaan pelancongan dengan berkesan.	0.113	0.002	0.021	0.984
	Saya percaya terdapat potensi besar untuk mendapatkan prospek dalam industri pelancongan.	0.118	0.225	1.778	0.077
	Saya yakin sumber pembiayaan seperti modal pinjaman mudah diperoleh untuk memulakan perniagaan pelancongan.	0.084	-0.060	-0.666	0.506
	Permintaan tinggi terhadap aktiviti pelancongan sejajar dengan peredaran masa mendorong minat saya dalam bidang ini.	0.135	0.010	0.073	0.942
	Peluang kolaborasi dengan pihak lain dalam industri pelancongan menjadi motivasi utama saya untuk menceburi keusahawanan.	0.126	0.134	0.999	0.319

Jadual 3 menunjukkan hasil analisis regresi linear antara kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan dengan pelbagai pemboleh ubah bersandar. Hanya satu pemboleh ubah menunjukkan hubungan yang signifikan pada tahap 0.05, iaitu pelajar berpendapat keusahawanan pelancongan menawarkan fleksibiliti masa yang menarik (Beta = 0.215, Nilai-t = 2.013, Sig. = 0.046). Pemboleh ubah lain seperti pelajar melihat industri pelancongan sebagai peluang untuk menjana pendapatan yang menguntungkan dan Pengalaman berniaga semasa belajar telah memberikan keyakinan kepada pelajar untuk meneruskan bidang ini, tidak menunjukkan hubungan signifikan dengan Sig. > 0.05. Ini mencadangkan bahawa faktor fleksibiliti masa memainkan peranan penting dalam mempengaruhi minat pelajar terhadap keusahawanan dalam pelancongan, manakala pemboleh ubah lain kurang memberi kesan signifikan.

4.4 Analisis perbezaan kecenderungan minat pelajar menjadi usahawan dalam industri pelancongan berdasarkan jantina

Jadual 4: Hasil analisis ujian-t

Perbezaan jantina	N	Min	Sisihan piawai	Nilai t	Nilai df	Sig. (2-tailed)
lelaki	69	4.0058	0.82174	1.594	166	0.113
perempuan	99	3.8081	0.76874			

Berdasarkan hasil analisis ujian-t dalam Jadual 4, nilai Sig. (2-tailed) adalah 0.113, yang melebihi tahap signifikan 0.05. Ini menunjukkan bahawa tiada perbezaan yang signifikan secara statistik antara min tahap minat lelaki (min = 4.0058, sisihan piawai = 0.82174) dan perempuan (min = 3.8081, sisihan piawai = 0.76874) dalam menjadi usahawan dalam industri pelancongan. Oleh itu, perbezaan tahap minat antara jantina tidak cukup besar untuk dianggap bermakna.

5. Kesimpulan

Kajian ini mendapati bahawa tahap minat pelajar Politeknik Hulu Terengganu untuk menceburi bidang keusahawanan dalam industri pelancongan adalah pada tahap sederhana. Ini menunjukkan bahawa walaupun terdapat kecenderungan, minat pelajar masih belum berada pada tahap yang tinggi untuk menjadi usahawan dalam sektor ini. Oleh itu, intervensi yang sesuai seperti pendedahan awal, program keusahawanan berfokuskan pelancongan, dan sokongan sistematik diperlukan bagi meningkatkan minat dan kecenderungan pelajar terhadap bidang keusahawanan pelancongan.

Ucapan penghargaan

Saya merakamkan setinggi-tinggi penghargaan kepada semua responden yang memberikan kerjasama yang baik dalam menyiapkan hasil kajian ini. Terima kasih juga kepada Encik Muhammad Fahmie bin Azmi, pensyarah Jabatan Pelancongan dan Hospitaliti PHT kerana bersama-sama menyumbang idea dalam menyiapkan penulisan kajian ini.

Rujukan

- Alimaningtyas, D. (2024). Systematic literature review: enhancement interest and readiness entrepreneurship student through entrepreneurship education. *IJMEAL*, 1(2), 119-130. <https://doi.org/10.61132/ijmeal.v1i2.56>
- Ayeh, J. K., Bondzi-Simpson, A., & Baah, N. G. (2022). Predicting students' response to entrepreneurship in hospitality and tourism education: An application of the theory of planned behavior. *Journal of Hospitality & Tourism Education*, 35(3), 265-276. <https://doi.org/10.1080/10963758.2022.2056469>

- Indiani, N. (2023). Antecedents of entrepreneurial intention among university students. *International Research Journal of Management It and Social Sciences*, 10(4), 263-271. <https://doi.org/10.21744/irjmis.v10n4.2341>
- Jabatan Pendidikan Politeknik dan Kolej Komuniti. (2023). *Hala Tuju Transformasi Politeknik 2023-2030*. Jabatan Pendidikan Politeknik dan Kolej Komuniti. ISBN: 978-967-0763-65-1.
- Kunjuraman, V. (2023). *Community-Based Tourism Resilience Framework during the COVID-19 Pandemic/Endemic*. *Akademika*, 93(1), 365–372. <https://doi.org/10.17576/akad-2023-9301-26>
- Laachach, A., Laaraj, N., & Farissi, N. (2023). The effects of the covid-19 pandemic on tourism entrepreneurial intention among university students: the role of entrepreneurship education. *Industry and Higher Education*, 38(3), 246-264. <https://doi.org/10.1177/09504222231189708>
- Neethling, A. (2024). Motivations for enrolling in university courses: insights from an entrepreneurship course. *The Southern African Journal of Entrepreneurship and Small Business Management*, 16(1). <https://doi.org/10.4102/sajesbm.v16i1.673>
- Ngadiman, D. W. T., Yacoob, S. E., & Wahid, H. (2019). Tahap Harga Diri Kumpulan Berpendapatan Rendah yang Berhutang dan Peranan Organisasi dalam Sektor Perladangan. *Melayu: Jurnal Antarabangsa Dunia Melayu*, 12(2), 238-254.
- Nunnally, J.C., & Bernstein, I.H. (1994). (1994). *Psychometric theory*. (3rd ed.). McGraw-Hill: New York.
- Nuraeni, N., Sudiarta, I., & Sutawijaya, I. (2023). Efforts to increase student interest, motivation and business skills through entrepreneurship courses at mandalika university of education. *Jurnal Teknologi Pendidikan Jurnal Penelitian Dan Pengembangan Pembelajaran*, 8(3), 700. <https://doi.org/10.33394/jtp.v8i3.8522>
- Nurhidayati Mad Noh, Norasmah Othman, & Radin Siti Aishah Radin A. Rahman. (2024). Cabaran pelajar kolej komuniti dalam menguasai minda keusahawanan. *Advanced International Journal of Business, Entrepreneurship and SME's (AIJBES)*, 6(20). Retrieved from <https://gaexcellence.com/aijbess/article/view/226>
- Osin, N., Yusoh, M. P., Aloy, J. J., Marjun, A. J., & Mohd Noor, H. (2024). Pelancongan Konservasi: Satu Tinjauan Literatur: Conservation Tourism: A Literature Review. *Quantum Journal of Social Sciences and Humanities*, 5(5), 263–277. <https://doi.org/10.55197/qjssh.v5i5.455>
- Ratten, V. (2023). Entrepreneurship: Definitions, opportunities, challenges, and future directions. *Global Business and Organizational Excellence*, 42(5), 79-90.
- Toshaliyeva Saodat Toxirovna Xo'jamurodova Latofat Boyir qizi. (2024). The Socio-Economic Importance Of Entrepreneurship. Zenodo. <https://doi.org/10.5281/zenodo.10649441>
- Wicaksono, P. (2024). The influence of entrepreneurial motives, family environment and financial literacy on entrepreneurial intentions. *Jurnal Ilmiah Manajemen Kesatuan*, 12(1), 43-56. <https://doi.org/10.37641/jimkes.v12i1.2388>